

ОРГАНІЗАЦІЯ ВЕДЕННЯ ІНТЕРНЕТ-ТОРГІВЛІ СУБ'ЄКТАМИ МАЛОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА: ОБЛІКОВИЙ ТА ПОДАТКОВИЙ АСПЕКТ

Торгівля є одним з найпопулярніших видів діяльності суб'єктів господарювання, особливо серед малого бізнесу. Інтернет-торгівля – це торгівля на віртуальних торговельних майданчиках, соціальних мережах, сайтах тощо без фізичного контакту покупця та продавця, найчастіше з використанням безготівкових розрахунків та за участі операторів поштового зв'язку.

Інтернет-торгівля – це вид підприємницької діяльності, а отже для здійснення інтернет-продажів необхідно отримати статус «ФОП» (фізичної особи – підприємця). Цей статус дозволяє працювати в правовому полі, офіційно отримувати доходи, вести підприємницьку діяльність, натомість вимагає сплати податків, ведення обліку та звітування. Ведення підприємницької діяльності без належної реєстрації ФОП може призвести до отримання штрафу від 17 000 до 85 000 грн від Державної податкової служби України (ДПСУ) за ст. 164 КУпАП [1]. Ведення підприємницької діяльності з належною реєстрацією ФОП, але без взяття на облік у податковій – ще 340 грн (п.117.1 ст.117 ПКУ) [2]. Крім того законами передбачено конфіскацію грошових коштів та товарів. Тому ведення інтернет-торгівлі з реєстрацією підприємницької діяльності через набуття статусу «ФОП» гарантує відсутність наведених штрафних санкцій у підприємця.

Організація та ведення інтернет-торгівлі суб'єктами малого підприємництва не така складна «як здається». Для ведення інтернет-торгівлі в правовому полі необхідно:

1. Зареєструватися підприємцем та отримати реєстраційні документи. Зареєструвати ФОП можна безкоштовно он-лайн (наприклад, через Дію або сайт Мінюсту) або через державного реєстратора (ЦНАП, нотаріус), за умови досягнення особи 18 років. Для реєстрації знадобляться такі документи: паспорт; ідентифікаційний код, заява на реєстрацію підприємця, заява на Єдиний податок.

До процедури реєстрації підприємець вже повинен визначитися з видами діяльності та визначити їх коди. КВЕД (класифікатор видів економічної діяльності) можна знайти на сайті Держкомстату [3]. Від видів підприємницької діяльності, запланованих обсягів діяльності та кількості найманих працівників залежить група єдиного податку (перша, друга або третя). Але у випадку з інтернет-торгівлею працювати на першій групі не можна, тому підприємець обирає між другою та третьою. Першу групу спрощеної системи оподаткування використовувати не можна, адже перша група підходить для роздрібно торгівлі на ринках та господарської діяльності з надання побутових послуг. Обов'язковим КВЕДом для інтернет торгівлі є 47.91 «Роздрібна торгівля, що здійснюється

фірмами поштового замовлення або через мережу Інтернет», але окрім нього рекомендовано додавати і ті, які відповідають вашим товарним групам.

Після державної реєстрації підприємцю необхідно мати:

Виписку про державну реєстрацію ФОП - для співпраці з контрагентами, банками, поштовими операторами зв'язку тощо. Після реєстрації виписка автоматично надходить на електронну адресу, вказану під час реєстрації, а також її можна завантажити в Дії протягом 24 годин після реєстрації;

Виписку з реєстру платників єдиного податку – потрібна підприємцю для підтвердження статусу платника податку. Цей документ можна безкоштовно замовити через Електронний кабінет платника податків від ДПСУ [4].

Зареєструвавши ФОП можна звернутися до будь-якого банку та відкрити розрахунковий рахунок, який буде використовуватися для ведення підприємницької діяльності.

2. Сплачувати щомісяця податки. Всі підприємці на спрощеній системі оподаткування станом на 2025 рік сплачують 3 види податків: єдиний податок, військовий збір та ЄСВ (єдиний соціальний внесок). Розмір податкового навантаження з єдиного податку та військового збору залежить від групи єдиного податку, яку було встановлено підприємцю. Мінімальна ставка ЄСВ для всіх складає 22% від мінімальної заробітної плати (у 2025 році 1760 грн) або більше (ця сума впливає на розрахунок майбутніх соціальних платежів: пенсія, лікарняні, інші соціальні виплати).

Підприємці другої групи сплачують фіксовану ставку єдиного податку, яка розраховується як 20% від мінімальної заробітної плати станом на 1 січня поточного року (у 2025 році – 1600 грн на місяць). Зауважимо, що такі ФОПи сплачують єдиний податок до 20 числа поточного місяця за наступний, тобто авансовим внеском. Військовий збір для 2 групи складає 10% від мінімальної заробітної плати (у 2025 році – 800 грн) і сплачується до 20 числа поточного місяця за поточний місяць.

Підприємці третьої групи єдиний податок розраховують як добуток 3% (за умови реєстрації платником ПДВ) або 5% (для не платників ПДВ) та отриманого доходу за звітний період. Податок підприємцями сплачується за квартал, що минув.

3. Зареєструвати РРО або ПРРО (за умови отримання готівкових коштів). Згідно з чинним законодавством, для всіх готівкових розрахункових операцій з клієнтами ФОП повинен використовувати РРО або ПРРО. В сучасних умовах господарювання ПРРО (програмний реєстратор розрахункових операцій) витісняють РРО (реєстратор розрахункових операцій, іншими словами касовий апарат). Щомісячна вартість користування та сервісного обслуговування ПРРО від 0 до 250 грн, в т.ч. безкоштовний від ДПСУ. Реєстрація ПРРО здійснюється он-лайн, видавати фіскальні чеки можна з будь-якого гаджету (телефон, ПК, ноутбук, планшет) за 1 хвилину.

4. Подавати звіти. Підприємці другої та третьої групи подають до підрозділів ДФСУ Декларацію платника єдиного податку, яка включає в себе інформацію про єдиний податок, військовий збір та єдиний соціальний внесок. Але кожна група має свій звітний період. Так підприємці 2 групи звітують один раз на рік, а отже звітним періодом є календарний рік (наприклад, за 2025 рік

підприємці будуть звітувати в січні-лютому 2026 року). Підприємці 3 групи звітують за квартал, півріччя, три квартали та рік, на подання звітності дається 40 днів після завершення звітного періоду.

5. Мати документи на товар. ФОП повинен мати підтверджуючі первинні облікові документи про джерело походження його товару (видаткові накладні, товарні чеки тощо). У разі відсутності таких документів ФОП може отримати штраф до 1020 грн. (виключенням є ризикові групи товарів).

Під час здійснення операцій з продажу товару підприємець також повинен видати покупцю первинний документ – видаткову накладну, в якій буде наведено весь перелік товару який реалізовано покупцю. Спрощена система оподаткування дозволяє підприємцям, які продають неризикові групи товарів, вести лише «поверхневий» облік первинних документів. Але якщо ФОП є платником ПДВ то це спрощення на діє, адже платники ПДВ ведуть суворий облік перинних документів в цілях обліку ПДВ, набуття податкового кредиту.

Особливу прискіпливу увагу з боку контролюючих органів різних інстанції також має використання української мови не тільки у платіжних документах (це контролює банк), товарних документах (відповідальність приватного підприємця), а і на вашому торговельному майданчику – інтернет-сайті, соціальних мережах. Покупець повинен бачити на вашому торговельному майданчику саме українську мову в пріоритеті, використання інших мов не заборонене, а є правом вибору покупця. Завдання підприємця забезпечити опис товарів, ціни, характеристики та будь-яка інша інформація яка надається продавцем повинна бути саме українською мовою. Якщо буде виявлено таке порушення, то уповноважений з використання української мови може звернутися до вас з листом-проханням щодо усунення такого порушення протягом 30 днів, після 30 днів можуть накласти штрафні санкції.

Таким чином, ведення підприємницької діяльності вимагає додаткових знань, але не менш важливе їх структурування та розуміння обсягу дій, які потрібно зробити, щоб працювати в правовому полі без порушень відповідно до чинного законодавства.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Кодекс України про адміністративні правопорушення від 07.12.1984 № 8073-X [Електронний ресурс]. URL : <https://ips.ligazakon.net/document/KD0005> (дата звернення 30.04.2025).

2. Податковий кодекс України: затверджений ВРУ від 02.12.2010 р. № 2755-VI. [Електронний ресурс]. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text> (дата звернення 30.04.2025).

3. Державна служба статистики України: офіційний сайт. [Електронний ресурс]. URL : <https://ukrstat.gov.ua/index.html> (дата звернення 30.04.2025).

4. Електронний кабінет платника податків. Державна податкова служба України. [Електронний ресурс]. URL : <https://cabinet.tax.gov.ua> (дата звернення 30.04.2025).